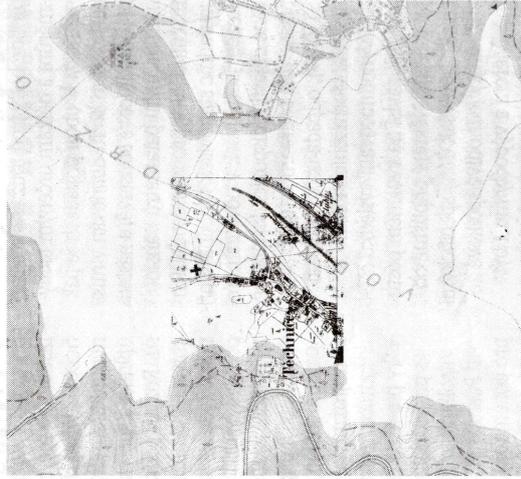

Cesta do Těchnic aneb Objevitelem v Čechách

Snad každý chlap má svůj kluukovský sen. Někdo o tom, jak bude jezdit ve velkém a rychlém autě, léhat s letadlem nebo do vesmíru. Ale asi každého bez rozdílu pohlaví láká navštívit místa, na která se hned tak někdo nedostane nebo kde ještě nikdo nebyl. Ono se to lehce se řekne, ale kde je najít? A ještě ke všemu u nás, v zemi tak hustě obydlené? Najít se dají – pod vodou. Ale zase narazíte na problém – kolik je lokalit, na kterých se výšky potápěčů počítá na jednotlivce za deseti let? Ponor je vždycky hezký, máte-li se na co koukat, co pod vodou dělat a už jen pro ten pocit tam být. Ale představa potápění na místě, kde to neznáte, kde nevíte, co vás čeká, to je to, co láká, co rozněbíjí srdce.

A najednou se to místo našlo tak nějak samo. Největší ještě letos v zimě, kdy jsme se s kamarádem bavili o ponoru na Orlické přehradě, který uskutečnili ve snaze najít zatopenou vesnici. Na ponor jich tehdy šlo několik ze břehu na místě, kde si mysleli, že by vesnice mohla být. V hloubce asi 40 m našli síce na svahu zbytky sadu, ale u něj jen pozůstatky nějaké malé stavby. To ale bylo málo ve srovnání se zvěstmi o věži kostela, který prý zůstal při napouštění přehradu stát a při nízké hladině vody vyčnívá.

Vrtalo mi to v hlavě tak dlouho, až jsem si řekl, že ho zkusím najít sám. Samozřejmě, že ne hned pod vodou – nejřiv jen doma u psacího stolu a počítače. Čhtl jsem začít pořizování co největšího množství map o Orlické přehradě, abych si vůbec udělal nějaký obrázek, jak to tam vypadá dnes. Nejprve jsem se dostal k turistické mapě 1 : 50 000 Klubu českých turistů, vytvořené na základě vojenských topografických map. Na téhle mapě bylo i místo, kde podle dostupných informací měla vesnice stát – tj. prostor Orlické

přehradu poblíž kempu Trhovky. K tomu jsem si ještě připravil vše, co jsem měl k dispozici z jednoho měřeni, které jsme právě na Trhovkách kdysi dělali.

Tím jsem dostal pevný bod a mohl jsem pokračovat dál. Pro lepší přehled jsem si také pořídil několik mapových listů Základní mapy CR 1 : 10 000. Uvažoval jsem i o Státní mapě odvozené 1 : 5 000, ale její měřítko je už příliš velké a na jeden mapový list se toho kromě vodní plochy už moc nevejde. A tak jsem ji nepoužil.

Poslední a vlastně nejdůležitější mapou byla historická mapa pozemkového katastru. Snad mi laici promínou trochu slangy, ale dál jí budu říkat PK mapa. S jejím použitím ale bylo spojeno několik problémů najednou. První v kladu mapových listů. Naši předkové ji totiž vytvářeli v jiném souřadnicovém systému než je ten, který používáme dnes. A zároveň ji nekreslili souvisle po celém území tehdejšího státu, ale po jednotlivých katastrálních územích a tomu i přizpůsobovali jednotlivé mapové listy. Opět malá vysvětlivka pro laiky: obecné plati, že každá mapa má jiný rozměr než sousední. Za základ sice slouží pravidelné dělení tzv. fundamentálních listů, ale v rámci mapování katastrálního území upravovali předkové velikost jednotlivých listů tak, aby co nejlépe využili plochu papíru.

Pro určení, které mapové listy pravidelného kladu budu pro další práci potřebovat a na kterých

mám vesnici hledat, nakreslil jsem si v počítači v současném souřadnicovém systému rámy PK map. Kresbu jsem doplnil pravidelnou (tzv. čtvercovou) síť křížků, vyznačujících rovnooběžky se souřadnicovými osami. Pomocí těchto křížků jsem si pak již mohl vše z počítače přikládat na mapu 1 : 10 000.

Se znalostí konkrétních listů jsem tedy pořídil kopie PK mapy a naskenoval je. Získal jsem sice digitální tvar staré mapy, ale jen jako bezrozměrný obrázek bez správné polohy. Tady ale přišel ke slovu připravený rastr mapových listů PK mapy. Z něj jsem se odrazil a dopočítal správnou polohu jednotlivých kopií mapy, které jsem měl k dispozici. Transformace rastrů do správné velikosti a polohy pak již byla legrace. A tím jsem se konečně dostal k souřadnicím kostela, byť jsem si o jejich přesnosti jako geodet mohl myslet své (předpokládal jsem, že se chyba v poloze pohybuje tak někde okolo 5 m).

Ze získaných souřadnic se sice dalo vytvořit klasickou metodu, která je přesná, ale velice nepraktická pro opakované použití při potápění. Přepočítal jsem tedy získané souřadnice X a Y do souřadnicového systému WGS-84, používaného navigačním systémem GPS. Protože jsem si však nebyl jistý jejich přesností, a to zejména s přihlédnutím k předpokládanému použití obvyčejné malé ruční aparatury, rozhodl jsem se první vytyčené malé ruční aparatury, rozhodl jsem se podle použité turistické mapy je v místě připravovaného ponoru maximální hloubka 72 m, viditelnost na Orlicku tři týdny před dnem D byla asi 20 cm. Takže pokud by se chyby sešly a my bychom se trefili 20 nebo 30 m vedle kostela, bylo by velmi pravděpodobné, že bychom ho vůbec nenašli.

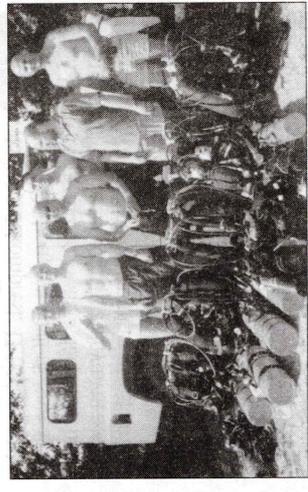
Když jsem měl vše připraveno, nadešel týden posledních příprav. V sobotu ráno jsme konečně za poměrně počasí naložili expedičního Land Rovera, připráníli za něj člun a vyrazili na Trhovky. Právě z Tr-

Kromě této výstroje se do Defendera vešel i člun.

hovek (byť je to vzdálenější břeh od zatopené vesnice) jsem chtěl vytyčovat, protože v tamním kempu byly geodetické body, ze kterých jsme mohli vyjít. Cestou se různé střídalo počasí a s obavou jsme čekali, co všechno nás asi potká. Sice foukal velmi silný vítr, ale déšť přicházel jen občas, a tak jsme mohli začít pracovat. Největší jsme zkusili vytyčení přímo z připraveného bodu, ale to nešlo kvůli proudům a obytným přívěsům ve směru. Takže zpět, připravili jsme další stanoviště na místě pěkného výhledu, jenže ouha, zase překážel karavan. A tak až po třetím nasměrování dalekohledu podle souřadnic mohla vyrazit loď, kterou jsem se snažil pomocí přístroje zařadit jedinou do směru a pak, když už ve směru byli, zase neodpovídala vzdálenost. Do toho všeho foukal silný vítr, který ztěžoval manévrování s lodí, civlíkami přišlo, takže i kapičky na dalekohledu a v očích komplikovaly práci. Když už jsem přestával od silného větru vidět a sizely mi oči, konečně se podařilo s lodí najíždět ve správné vzdálenosti a kolmo k větru. A v okamžiku, kdy loď byla pár metrů před správným směrem, jsem mohl začít řvat do vyslačky: "Ted, hod to tam". A v dalekohledu jsem viděl horečný slon po shoení zářeže na konci navičku. Chvilinku poté také loď projela správným směrem. Mezitím se rychle odvíjelo lano z navičky, aby se nakonec zastavilo poté, co ve vodě zmizela značka 60 metrů. Přivázali jsme potápěčskou nafukovací bouku a první skupina mohla do vody.

Protože nás bylo hodně, dohodli jsme se na rozdělení na dvě skupiny. V první, která byla na loď již při vytyčování a musela tak strávit zhruba půlhodinu s plnou výstrojí na zádech, byl Ivan Kovář, Jakub Jirásek a Martin Trdla. Chvilku po přivázání bouky se začali nořit a pro nás zbylé začal čas příprav na ponor, při kterých jsme se neustále dohadovali, co tam kluci našli. Hodně jsem ocenil velikost Defendera, ve kterém se dalo docela v pohodě převléct do suchého ob-

Při jednom z dalších ponorů (zleva): Jakub Jirásek, Tonda Kalný, Jirka Karňka, autor, Petr Votava a Michal Vlasák.